

EL BOMBER

Santiago Rusiñol

5.

El Bomber

Monoleg

BARCELONA

Tipografia «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20

1904

Va representar-se per primera vegada en
el Teatre Català (Romea) la nit del 1.er de
Maig de 1904 pel primer actor D. Jaume
Capdevila.

EL BOMBER

ES HOME D'UNS SEIXANTA ANYS

Es de nit. L'escena representa una habitació d'un quint pis. Una finestra que dóna al carrer, i una altra que dóna a les habitacions. La porta de l'escala i la del terrat, i com a mobles un llit, i poc més. A l'airecar-se'l teló, el bomber estarà al peu del llit posant-se les botes, en cos de camisa, i en el carrer tocaran a foc.

Ja ho sento! Ja ho sento! No toqueu més, per mi. Quart districte. *(El pilo torna a tocar.)* Que ja'm llevo, dic! A mi no se m'ha d'avisar tantes vegades. Soc bombero, i el bombero no ha de tenir sòn, ni mandra, si'l foc s'ho val, perquè s'ho val; i si es un incendi d'aquests incendlets de socarrim, perquè'l pundonor m'ho marca. *(Acabant-se de posar les botes i dirigint-se al públic.)* Lo que hi ha

es que sembla que ho facin expressament, per la molestia del bombero, d'incendiar-ho tot de vespre. Que no cremen les cases de dies? Doncs, si cremen, per què encendre-les a les hores intempestives? Ja ho sé que les flames am la claror no llueixen; però, fills meus, que no llueixin; que si'l foc es cremador, també ho es el deixar el callu dels matalassos per altres callus espontanis. (*Se posa'l cinturó.*) «Que no tens vocació per l'ofici?» me diran. En ting, però am tàctica. Jo soc bombero aficionat. Ni'n soc de naixença, ni m'hi han pujat de petit, ni mai he tingut mestre de bomba. En soc per sobra de salut: veus-ho-aquí! Jo tenia ofici *manual*; era *gremi*; rellotger i casat, per servir-los; i mentres va viure-m la difunta, entre arreglar rodetes i algun disgustet que ella'm donava també rodant per on no havia de rodar, i altres penes fondes de que no'n parlo per no remoure sentiments que ja són a un ninxo de cent duros, els disgustos me provaven. Però va morir l'angel de Déu, vaig deixar els rellotges, i desde que no sé quina hora es va agafar-me massa salut, i vinga engreixar-me, i vinga volguer-me aflaquir, i el greix no volguer-ho, i jo no volguer el greix, fins que'm vaig parar i vaig dir-me: «La salut am mida, Josep! Tu abuses de tenir-ne massa: doncs a rebaixar les viandes». (*Pausa.*)

I com les rebaixaras? Rumia. No menjant?

di, miro lo que crema, si ho puc apagar amb aixut ho apago, i sinó faig pujar el canó de goma, l'hi aplico, i bomba que bomba, s'apaga de mica en mica. Ah, *señores!* Si la gota d'aigua arriba a foradar els penyals, què no farà la manguera! Tot es qüestió de tacte! El bombero precipitat no es bombero: es home de mullader; el bombero sossegat, apaga i neteja, calma i cura, i després de l'ocurrencia deixa un pis com si hi haguessin fet dissabte. (*El pito torna a tocar.*) Senten? Ja tornen a tocar. El foc es al quart districte. Sempre'ls focs són al quart districte. Un altre, am tant tocar, ja fóra escales avall. Doncs, jo, no. Serenitat! El foc vol serenitat! Que's pensen què serà tant pito? Un foquet de broma, de res; un *amago*, un foc de veinat sense solta. Són focs d'aquells que no'm commouen. Els coneg les flames! Són exageracions d'incendi. Hi ha persona que perquè se li crema'l pis ja crida; n'hi ha que aprofiten el *conato* perquè'l *cuervo* anem allí a fer tertulia; i fins n'hi ha que aprofiten l'accident ocasional per tirar la sogra pel balcó am l'excusa de salvar-la; i, aixís hi tot, n'hi ha que se salven! A mi, per maniobrar amb el meu sossego, donguin-me focs d'aparato. Aquí's vol cremar això? Apaguem-ho. Allí's *propaga*? No deixar-lo propagar. Que ara vol caure una biga? Posar-n'hi una a sota. Que ara s'esquerda una paret? Remendo. Que hi ha aigua? Bombo.

Que no n'hi ha? També bombo. Que surt fum? Bufo. Que no'n surt? *Penetro*. Que hi ha víctimes a dintre? A despertar-les, i aigua-naf, i sac avall, i totes ne surten fresques i trempades, i amb els ulls més vius que abans de que fossin víctimes! (*Se posa 'l gec.*)

I ja que parlem de víctimes... veuen aquest quartet d'aquí'l costat? Doncs allí n'hi tinc tres de víctimes. Tres, i totes salvades. Un infant que'm vaig trobar en els braços; una senyora, guapa i revinguda, que'ns hi varem trobar tots dos als braços, i un incendiari *interino*. Tres víctimes autèntiques i verdaderes d'incendi, i això sense comptar-m'hi a mí, que creguin-me que soc el més *víctimo*. (*S'asseu.*) L'*interino* va arribar-me l'endemà d'un foc de res, d'un foc de segon ordre. «Vostè es el bombero d'ahir?» va preguntar-me. «Per servir-lo.» «Es el que va acompanyar un home ab camisa?» «Per servir-lo.» «Doncs, l'home en camisa soc jo, i aquí'm té.» «Què vol dir aquí'm té?» «Que la camisa que'm va veure es lo únic que'm queda, i que si no'm vol donar *socorro*'m mato.» «Home...» «Que'm mato.» «Es que...» «Que'm mato, li dic.» I perquè no's matés de *repenta*, aquí'l ting interinament ja fa tres mesos i pico. (*S'alça.*) L'infant va ser altra cosa. Me'l van portar en plena bomba. Jo anava fent *flantropia*, vui dir bombant, quan surt un vehí de l'escala compromesa per l'incendi,

se'n ve cap a mi, m'entrega un bulto i em diu: «Salvi això». Jo ho salvo, i'm resulta una criatura. «Els pares s'han cremat, — vaig pensar. — Els trobaras en un llit d'estat de xicranda, amb el breçol al peu del llit. Serà un cas terrible.» Doncs, no, senyors. Res de drama *visual!* Vaig deixar que'l foc minvés, vaig pujar, vaig buscar el quarto del *suceso*, i ni *suceso*, ni quarto, ni xicranda, ni morts, ni cendres. Tot-hom salvat! Res de *huellas*, i jo amb aquella criatura que no sè de qui es, ni si ha tingut pares ni mares; i com que sortia del foc i no podia pas tornar-li, me la vaig tenir d'afillar, i ja tenim criatura a casa. (*Se torna a asseure.*)

En quant a la dona... no'm bescantin... en quant a la tercera víctima, revinguda i guapa, aquesta no me n'amago, la vaig salvar jo mateix amb els meus braços, i, es un dir-los-ho en confiança, la vaig salvar de gust i am molta honrà. Era un foc en un carreró: la bomba no hi passava; el fum... feia molt fum; i jo'm revesteixo de calma, i me n'entro cap al fum. Pujo a un segon pis: allí a un costat, una porta que cremava suaument; enllà, una mosquitera encesa; atmosfera per tot, i en el llit... ai, al llit... ella! Dormia desmaiada, el bé de Déu! Me la miro: blanca, plena, més aviat baixeta. L'abrigo... i ella... res; me la torno a mirar... tampoc res; la crido... gira'ls ulls en blanc i també... i... ja hi

som, fillets meus! Entre'l fum i l'ardencia del foc i la noblesa del salvament, com qui *rapta una Sibina*, me la poso a coll-i-bè, amunt, i enllà, i cap a casa en cotxe, i *nada*, que m'hi caso un d'aquests dies, i per medi de l'incendi ja tinc dòna, criatura i *interino*. (*Se torna a alçar.*)

Però ara s'han acabat els salvaments, senyors. Apagar, res més que apagar, i que se salvi qui li toqui. Ara... (*Se sent tocar la trompeta dels bombers.*) Ara! Què sento ara? Això es la bomba! Això es la bomba en persona, que s'atura! (*Torna a tocar la trompeta.*) Es ella! No hi ha dubte! Com que no's pot cremar res sense la meva presència, venen a cercar-me en cotxe. (*Obra la finestra i entra una gran fumerola.*) Jesús de Jesús! Valga-m el Cos de Bomberos i la Providencia gloriosa! El foc es a casa! A casa l'adroguer, *señores!* Ve a insultar-me a domicili. Però no s'alarmin, que ara veuran maniobrar un bombero! (*Va al terrat i treu una manguera.*) Que pugi, si gosa! Avui soc el primer, ciutadans! Soc el primer d'arribar a l'incendi!

TELÓ

OBRES DEL MATEIX AUTOR

- Impressions d'una excursió al Tago.** (Agotada.)
Desde el molino, ilustracions de R. CASAS. (Agotada.)
L'home de l'orga, monolog. (Agotada.)
Andalusia vista per un català, conferència. (Agotada.)
Discurs llegit en els Jocs Florals de Granollers.
(Agotada.)
Anant pel món. (Agotada.)
Impresiones de arte, ilustracions de ZULOAGA, MAS
i FONTDEVILA, OLLER i RUSIÑOL. (Agotada.)
Oracions, ilustracions de MIQUEL UTRILLO, musica
d'ENRIC MORERA.
Els Caminants de la terra, poema en prosa. (Agotada.)
Fulls de la vida, ilustracions de R. PICHOT. (Agotada.)
L'Alegria que passa. (Agotada.)
El Jardí abandonat, quadro poetic en un acte, mu-
sica de JOAN GAY.
Teatre: *L'Alegria que passa, El Jardí abandonat*
i Cigales i Formigues, musica d'ENRIC MORERA i de
JOAN GAY.
Llibertat!, comedia en tres actes.
Mis hierros viejos, conferència.
Els Jocs Florals de Canprosa, comedia en un acte
(Agotada.)

- El Poble Gris.** (Agotada.)
El Malalt Crònic, comedia en un acte.
El Jardí abandonat, quadro poèmatic en un acte,
traduït al castellà per MIQUEL SARRIENTO.
El Prestidigitador, monoleg. (Agotada.)
Feminista, monoleg.
El bon caçador, monoleg. (Agotada.)
El sarau de Llotja, monoleg. (Agotada.)
D'aquí i d'allà.
L'Heroe, drama en tres actes. Tercera edició.
El pati blau, idili dramàtic en dos actes.
Desde el Molino. Impresiones de arte (un volum).
Jardins d'Espanya.
El Mistic, drama en quatre actes. (Agotada.)
Els Punxa-sarries, sainete en un acte.
El Bomber, monolec. (Agotada.)
-

Festa modernista del Cau Ferrat.

